

བསམ་ཅི་ཚེ་རྫོང་ལག།

* * * * *

བསམ་ཅི་ཚེ་ལག་གི་སྒྲིབ།

༡ བསམ་ཅི་ཚེ་ལག་གི་དེ་སྒྲིབ།

བསམ་ཅི་ཚེ་ལག་འདི་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཚེ་ལག་ཉི་ཤུ་ཉི་ལྔ་ལ་ལས་ ལྷོ་ལྷུ་ལ་
ཐུག་གི་ཚེ་ལག་ཅིག་ཡིན། ཚེ་ལག་འདི་འེལ་ལ་ཐུག་ རྒྱལ་ཚེ་ལག་དང་ བྱང་ཤར་
ལ་ཐུག་ རྒྱ་ཚེ་ལག་དང་ས་མཚམས་མཐུད་དེ་ཡོད་པ་མ་ཆད་ ལྷོ་དང་ལྷུ་ལ་གི་ས་མཚམས་
རྒྱ་གར་བརྒྱལ་མངའ་སྡེ་དང་མཐུད་དེ་ཡོད་པའི་ཚེ་ལག་གནད་འགགས་ཆེ་ཤོས་ཅིག་
ཡིན།

ཚེ་ལག་འདི་ ཉེ་མ་འབྲུག་དང་འབྲས་ལྗོངས་ཀྱི་མོན་པ་རྩུ་དང་གཅིག་ཁར་ བྱད་མདའ་
རྒྱལ་སའི་ས་ཁོངས་ཅིག་དང་ རྒྱལ་ལས་ རྒྱ་གར་གྱི་སྤྱི་པའི་མངའ་འོག་ལུ་སྡོད་པ་ད་ གྱི་
སྤྱི་པ་རྩུ་གིས་ འབྲུག་ལུ་དབང་བཙུང་འབད་སའི་ས་ཁོངས་ཅིག་ཡང་ཡིན་མ་ལས་ དུས་
རབས་ ༡༧ པའི་ནང་ལས་རང་ རྒྱལ་སྤྱི་ས་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་
དབྱར་ས་ ལྷ་ལིང་ཁའི་ཚེ་དང་ དགུན་ས་ ཚེ་དགས་རྩུ་ལང་ཚེ་ལག་འདི་འེལ་
གནས་འོག་ལུ་རྩུ་དཔ་ཡིན།

ཚེ་ལག་འདི་ ཉེ་མ་རྒྱལ་རྩུ་གི་དགུན་ས་བཟུམ་ཅིག་ཡང་ཡིན་ཅུང་ རྒྱལ་མ་དུས་རབས་
༢༠ པའི་ནང་ལས་ ལྷོ་མཚམས་མི་རིགས་རྩུ་གཞིས་ཆགས་ཏེ་སྡོད་པ་ཡིན་པས།
བསམ་ཅི་འེལ་ཁོངས་འདི་ གནམ་དགུན་གྱི་སྡོད་ས་སྤྱི་དཔེ་ཅིག་འབད་ནི་འདི་གིས་
གནམ་དགུན་གྱི་དུས་མང་ཤོས་ཅིག་ནང་ མངའ་བདག་སྐུ་འཁོར་དང་ སྐུ་ཆེན་མོ་རྩུ་བྱོན་ཏེ་

བཞུགས་ནི་ཡོད་པ་ལས་ དེ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལུ་ སྐབས་མེ་བདུད་འཛུམས་
འཇིགས་བྲལ་ཡེ་ཤེས་རྩི་མཆོག་གིས་ བད་སྤྱིང་ཆོས་འཁོར་དབང་ལུང་གནང་ཡོད་པ་
དང་ དེ་བཟུམ་སྟེ་ དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་སྤྲ་ཆེན་མང་རབས་ཅིག་བྱོན་ཏེ་ ཆོས་ཀྱི་འཁོར་
ལོ་བསྐོར་གནང་མ་མཚན་ སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་ དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་
ཆོང་གི་སྤེ་བཙུགས་ཏེ་ ཆོས་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྤྲང་བ་གིས་བྱུང་སྟེ་ཡོད།

དེ་མ་ཚད་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ས་གཏེར་གྱི་འཕྲོན་ཁུངས་རྒྱ་ཆེ་ཤོས་ཅིག་ ས་གནས་དེ་ཁར་ཡོད་པ་
ལས་ ཕྱི་སའི་འཕྲུལ་ཁང་འགོ་དང་པ་དེ་ཡང་ བག་ལི་ལུ་གཞི་བཙུགས་འབད་དེ་ རྒྱལ་ཁབ་
གོང་འཕེལ་འཛུགས་སྐྱོན་གྱི་དོན་ལུ་པན་ཐོགས་སྤྲོམ་བྱུང་མི་གི་རྫོང་ཁག་ཅིག་ཨིན།

བསམ་ཅི་འདི་ བར་ན་སྐོར་ཅིག་ལས་ རྒྱུང་ཁག་ཅིག་སྤྱོད་ཡོད་པ་ཨིན་ཅུང་ མི་དབང་
འབྲུག་རྒྱལ་གསུམ་པའི་སྤྲ་རིང་ལས་རང་ བསམ་ཅི་རྫོང་ཁག་འོགས་སུ་བཟོ་གནང་སྟེ་
ད་མེས་ནངས་པ་ བསམ་ཅི་རྫོང་ཁག་འོག་ལུ་ རྩི་རྩི་ཁ་རྒྱུང་ཁག་དང་བཀྲིས་ཆོས་སྤྱིང་རྒྱུང་
ཁག། བསམ་ཅི་ ཏུ་ལྷིངས། གཤུང་སྟོད། བཏན་འབྲུག། རོར་བུ་སྤང་། གསང་སྐྱགས་
ཆོས་སྤྱིང་། ལྷན་ཚུ་ལ། རོར་རྒྱས་སྤང་། བཀྲིས་ཆོས་སྤྱིང་། རོ་ཕུ་ཅན། པལླ་སྤྱིང་། ལྷ་རྒྱན་
ཅི། རྣམ་རྒྱལ་ཆོས་སྤྱིང་། ཕུན་ཆོགས་དཔལ་རི། འོད་གསལ་ཅེ་དང་ཆེད་འོག་ ༡༥ ཡོད་
མི་ནང་ལུ་ སྤྲོན་བྱོན་རྒྱལ་བ་གོང་མ་རྩི་བྱོན་ཤུལ་དང་ རྫོང་ཁག་དང་མི་སྤེ་ལུ་ བན་གཞོད་
ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆེ་བའི་ གནས་བདག་ ཡུལ་སྤྱོད་ གཞི་བདག་རྩི་གི་བཞུགས་གནས་ རི་བྲག་
ལ་ལུང་ མཆོ་དང་ནགས་ཆལ་ལ་སོགས་པའི་གནས་བཤད་རྩི་ ཆེད་འོག་རིམ་པ་བཞིན་
དུ་འོག་ལུ་བཀོད་དེ་ཡོད།

2 བསམ་ཅེ་རྫོང་ཁག་གི་སྒོར།

བསམ་ཅེ་རྫོང་ཁག་ལྟེ་བ་འདི་རྫོང་ཁག་ལྟེ་བ་ལས་རུབ་ལ་ཐུག་ ཀི་ལོ་མི་ཀྲར་ 3 དེ་ཅིག་
གི་ས་ཁར་ མུ་བྱ་ཐང་ཟེར་སར་ཆགས་ཏེ་ཡོད། རྫོང་ཁག་དེ་ནང་ མི་སྡེ་བས་ ༤༦༠༠ དང་
ཁྱིམ་གྲངས་ ༧༧༩ གཡུས་ཚན་ 24 དང་སྤྱི་ལོ་ 4 ཡོད་པ་ཡིན། རྫོང་ཁག་དེ་ནང་
ལུ་ཡོད་པའི་གནས་དེ་ཡང་།

བུ་སྐྱེས་གནས།

3 བུ་སྐྱེས་གནས།

བུ་སྐྱེས་གནས་དེ་ བསམ་ཅེ་རྫོང་ཁག་ལྟེ་བ་ལས་ བུ་སྐྱེས་གཡུས་ཚན་བདའ་སྟེ་ སྤུམ་
འཁོར་ནང་ཀི་ལོ་མི་ཀྲར་ 70 དེ་ཅིག་གི་ས་ཁ་ལས་ ལ་ཡར་བལྟ་སྟེ་དུས་ཡུན་སྐར་མ་

༣༥ དེ་ཅིག་ བུ་སྐྱེས་ལུངས་བདའ་སྟེ་འགྲོ་ཕ་ད་ གནས་དེ་ནང་སྟོད་པ་ཡིན། གནས་དེ་ སྐྱ་
གཞོགས་ཚེ་རིང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་ནང་ལུ་བཀོད་དོ་བཟུམ་འབད་བཅིན་ ལྷ་མོ་
ཝོར་རྒྱུན་མའི་གནས་ཡིན་མ་སྟེ་ རོས་འཛིན་གནང་ཡོད་པ་མ་ཆད་ གནས་དེ་ལ་ལས་ སྐྱ་
གཞོགས་གིས་ སུར་པ་ཅིག་གཏེར་བཞེས་ཡོད་པ་དང་། འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤུལ་སྐྱ་ཐེང་
ཅིག་གིས་ཡང་ གནས་དེ་ བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་གནང་ཡོད་ལུགས་ཚུ་བཤད་ནི་འདུག། ཡིན་
རུང་ ད་རེས་ནངས་པ་ ཉིན་དྲུ་ཉི་ཚེས་ལུགས་པ་ཚུ་གིས་འབད་བཅིན་ ལྷ་མོ་ཀུ་ལི་དང་ ལྷ་
ཆེན་དབང་ཕུག་གཉིས་དང་འབྲེལ་བའི་ གནས་ཅིག་ཡིན་མ་སྟེ་བཤད་པ་ཡིན་པས།

ཉིན་དྲུ་ཉི་ཚེས་ལུགས་པ་ཚུ་གིས་ བཤད་མི་དང་འབྲེལ་བཅིན་ གནས་དེ་མི་ལོ་ ༢༠༠
དེ་ཅིག་གི་ཉེ་མར་ ཝོར་ཁྲིམ་ཚུ་གིས་མཐོང་ཡོད་པ་ད་ དེ་ཉི་ཤུལ་ལས་ བེ་སྤུལ་ལས་སྐྱ་རྒྱ་
ཅིག་འོང་སྟེ་ དེ་ནང་གསོལ་མཆོད་སྤུལ་ཏེ་ གཡུམ་དེ་ལའི་དཔོན་བཟུམ་ཅིག་ཡིན་མི་ སྐྱ་
རུང་ཀ་རྩི་ཟེར་མི་ལུ་བྱུ་ཐོག་ལས་ གནས་དེ་མར་ཀུ་ལི་འཛིན་སྟེ་རོས་འཛིན་བྱུང་ཡོད་པ་
ཡིན་པས། དེ་ལས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ གནས་དེ་ནང་གསོལ་མཆོད་སྤུལ་ནི་འགོ་བཙུགས་
ཡོད་པ་ལས་ ད་རེས་ནངས་པ་ གནས་དེ་འི་ས་ཁོངས་འབྲུག་གི་ས་ཆ་ཅིག་ཡིན་རུང་
གནས་དེ་ནང་མཇལ་བར་འོང་མི་དེ་ མང་ཤོས་ཅིག་རྒྱ་གར་གྱི་གནས་སྐོར་པ་ཚུ་ཡིན་ཟེར་
གནས་བཤད་པ་དབང་ཆེན་ལེབ་ཅ་གིས་བཤད་པ་ཡིན་པས།

གནས་དེ་གི་གནས་སྐོར་དང་པ་རང་ ལྷམ་ཁོ་ལ་ (གནས་རྒྱ) ཟེར་ས་ལས་འགོ་བཙུགས་
དོ་ཡོད་པ་ད་ གནས་སྐོར་དང་པའི་ནང་ ལི་རྒྱའི་རྩོད་རྒྱུན་ཅིག་མཇལ་ནི་ཡོད་མི་དེ་ ལྷ་ག་
དེ་ཕ་ (ལྷ་ལྷ) ཟེར་ཡང་སྤྲུབ་དོ་ཡོད་པ་ཡིན། གནས་དེ་ནང་འགྲོ་སའི་ལམ་བདའ་སྟེ་ ལྷ་

དེ་མང་རབས་ཅིག་མཇལ་ནི་ཡོད་མི་ཚུ་ཡང་ གནས་ནང་མ་འགྱུ་བའི་དེ་མ་ ལྷ་དོ་དེ་ཚུ་ལུ་
གསོལ་མཆོད་ཐུལ་ཐོག་ལས་འགྱུ་དགོཔ་ཨིན་པས། དེ་ཁ་ལས་ ད་རུང་ ཉུས་ཡུན་སྐར་
མ་ ༡༠ དེ་ཅིག་འགྱུ་མ་ད་ གནས་སྒོ་གཉིས་པའི་ནང་ ལབ་ཅུ་ཅིག་ཡོད་མི་དེ་ནང་ ལྷ་དོ་
ལེ་ཤ་ཅིག་ཡོད་པ་ལས་ གནས་ངོ་མའི་ནང་ལྷོད་མ་ཚུགས་པ་ཅིན་ ལབ་ཅུ་དེ་ཁ་ལས་སྒོ་ན་
ལམ་བཟབ་སྟེ་ལོག་འགྱུ་མ་ཨིན་པས། དེ་ཁ་ལས་ཉུས་ཡུན་སྐར་མ་ ༥ དེ་ཅིག་འགྱུ་མ་ད་
གནས་ངོ་མའི་བྱག་རང་བྱོན་དེ་མཇལ་མ་ཨིན།

གནས་དེ་ནང་ གནས་ཀྱི་འཇུལ་སྒོ་གཉིས་ཡོད་པའི་ འཇུལ་སྒོ་ངོ་མ་དེ་ ལྷ་ཆེན་དབང་ཐུག་
གི་གནས་སྒྲེ་བཅུ་དོ་ཡོད་པ་མ་ཆོད་ གནས་དེ་ནང་དེ་འི་ནོར་བུ་རང་བྱོན་དང་། དེ་འི་ཀ་ཆེ།
དུང་དཀར་རང་བྱོན། མ་ཚོས་པའི་ལོ་ཐོག་ཚུ་ཡང་མཇལ་ནི་འདུག། དེ་མ་ཆོད་ སེམས་ཅན་
སྟག་གི་སྒྲེར་ཞགས། སྟག་གི་པགས་ཀོ་བཟུམ་མའི་དོ། ལས་སྒྲིག་སྒྲིབ་བྱེ་སའི་གནས་
ཚུ་ཡང་མཇལ་ནི་ཡོད་མི་དེ་ཁར་ སྒྲིག་པ་ཡོད་པ་ཅིན་ དོ་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ལས་ཐར་མི་
ཚུགས་དོ་ཡོད་པ་མ་ཆོད་ གནས་དེ་ནང་དེ་འི་མགུ་ལས་མར་ བདུད་ཅི་འབབ་དོ་ཡོད་པ་
ལས་ དེ་ཚུ་གནས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་སྒྲེ་བཅུ་ཨིན་པས། གནས་དེ་ནང་ དེ་འི་བང་རྩ་རང་བྱོན་
ལས་ བང་རྩའི་སྐད་སྒྲོམ་སྒྲེ་རྒྱབ་དོ་ཡོད་མི་དེ་ཡང་ ཡ་མཚན་ཆེ་ཏོག་ཏོ་ཅིག་ཨིན་མ་ལས་
སྒོ་ན་ལམ་བཟབ་སྟེ་འབད་བཅིན་ བསམ་དོན་ཡིད་བཞིན་དུ་འགྲུབ་དོ་ཡོད་པ་སྒྲེ་ སྒྲིབ་ལོ་
༤༢ ལངས་མི་ནར་སྟེ་དུར་གྲུ་རུང་གིས་བཤད་པ་ཨིན་པས།

གནས་སྒོ་གཞན་ཅིག་མཇལ་ནི་ཡོད་མི་དེ་ཡང་ ལྷ་མའི་གནས་སྒྲེ་བཅུ་དོ་ཡོད་པ་ད་
གནས་དེ་ནང་ སེམས་ཅན་རའི་མགུ་ཏོ་རང་བྱོན་དང་། སེམས་ཅན་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱི་མགོ་ཅན།

དེ་ལས་ སྟག་གི་རྒྱ་རྒྱུ་རང་བྱོན་ཚུ་ཡང་མཇུག་ནི་འདུག། གནས་དེ་ ད་རེས་ནངས་པ་
བུ་སྦྱེས་ཨི་ཚྲིགས་པ་གིས་བདག་འཛིན་འཐབ་དོ་ཡོད་པ་ད་ ཚྲིགས་པ་དེ་གིས་ལཱ་གཙོ་བོ་
རང་ གནས་ཀྱི་ལས་སེལ་རྒྱུ་ནི་ གཙང་སྤྱོད་བྱེད་ནི་ལ་སོགས་པའི་ལཱ་གི་འཛིན་སྦྱོར་ཚུ་
འབད་མ་ཨིན་པས། གནས་དེ་ནང་ སྦྱི་ཟླ ༡༡ པ་ལས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་སྦྱི་ཟླ ༣ པ་ཚུན་
རྒྱུ་མ་གཅིག་མཇུག་ཚུགས་པ་ལས་ གནས་བྱུང་ལུ་ཚུ་སྦྱོར་ཐོན་ཏེ་ གནས་དེ་ནང་མཇུག་
བར་འགྲོ་མི་ཡང་མེད་པ་ཨིན་པས།

བུ་སྦྱེས་གནས་ནང་གི་མཐོང་སྣང་མ་འདྲཱ།

ནོར་བུ་སྒང་ཆེད་འོག།

༡ ནོར་བུ་སྒང་ཆེད་འོག་གི་སྒོར།

ནོར་བུ་སྒང་ཆེད་འོག་ཉེ་བའི་ རྫོང་ཁག་ཉེ་བའ་ལས་ བཀྲིས་ཆོས་སྒྲིང་རྩེ་ཁག་ཁ་ཐུག་
ཀི་ལོ་མི་ཀྲར་ ༡༦ དེ་ཅིག་འགྲོ་བའི་ས་ཁར་ཆགས་ཏེ་ཡོད། ཆེད་འོག་དེ་ནང་མི་སྡོམས་
༤༤༠༠ ལྷག་པ་ཅིག་དང་ ཁྱིམ་གྲང་པ་ ༤༠༠ གཡུས་ཚན་ ༡༦ དང་སྤྱི་འོག་ ༥
ཡོད་པ་ཨིན། ཆེད་འོག་དེ་ནང་ཡོད་པའི་གནས་དེ་ཡང་།

ཆོ་རིང་སྒང་ (ནངས་ལ་དངས་) གི་ལེབ་ཅའི་གཡུས་ཚན།

༢ ནི་ལ་ཀཱཱའི་གནས།

ནོར་བུ་སྒང་ཆེད་འོག་གི་འོག་ལུ་ ཉིན་དུ་འཛོམས་ལུགས་པ་ཚུ་གིས་ ནི་ལ་ཀཱཱ་རྩ་རྩ་བེར་
དབང་ཐུག་མགིན་སྒོན་གྱི་གནས་སྤེ་བཅི་དོ་ཡོད་རུང་ གནས་དེ་ དབང་ཐུག་དང་འབྲེལ་བ་

ཡོད་པའི་རྒྱབ་ཁྲམས་དང་ ཉགས་མཚན་ཚུ་ག་ནི་ཡང་མིན་འདུག། གནས་དེ་ ཆོ་རིང་སྤང་
གི་གཡུས་ཚན་ ཅུག་ནམ་ཀང་ལས་ ཉུས་ཡུན་སྐར་མ་ ༡༥ དེ་ཅིག་གི་ས་ཁར་ཆགས་
ཏེ་ཡོད་པའི་ གནས་དེའི་གནས་སྒོ་ཡང་ རྒྱ་རྒྱུ་ཅིག་སྟེ་མཇལ་ཤ་ཨིན་པས། གནས་
དེ་ནང་ ཉུང་དཀར་རང་བྱོན་ སྤང་ཆེན་མཆེ་བ་ འདོད་འཛོལ་ཉུ་མ་ལ་སོགས་པའི་ རྩོམ་
བྱོན་ལེ་ཤ་ཅིག་རང་མཇལ་ནི་ཡོད་པ་ལས་ གནས་དེ་ལྟ་མོ་ཞོར་རྒྱུན་མའི་གནས་ཅིག་ཨིན་
པའི་ ཁྲམས་ཆོད་འདུག།

གནས་དེ་ནང་ ཀླམ་དཔའི་བདུད་རྩིའི་རང་བྱོན་ཚུ་ གནས་ནང་ན་ལུ་འབབ་སྟེ་ཡོད་མི་དེ་
མཇལ་ཤ་ཨིན་པས། གནས་དེའི་ངོ་མང་རབས་ཅིག་གི་ཉེ་མ་ལས་ རོས་འཛོན་བྱུང་ཡོད་
རུང་ གསོལ་མཚོད་ལུ་ནི་དེ་ ལོ་ངོ་ ༢༠ དེ་ཅིག་ལས་རྒྱུར་རྒྱུར་ག་ཅིག་འགོ་བཅུགས་
ཡོད་པ་ཨིན་པས། གནས་དེ་ ལེབ་ཅ་གཡུས་ཚན་གྱི་མི་སེར་ཚུ་གིས་བདག་འཛོན་འཐབ་
ཡོད་པ་སྟེ་ གནས་བཤད་པ་བག་ཏེ་ལེབ་ཅ་དང་ གནག་སྦྱིད་ལ་གིས་བཤད་པ་ཨིན་པས།

གནས་ཀྱི་ཆགས་ཚུལ་གྱི་མཐོང་སྣང་།

གནས་སྒོ།

པ་སྒྲ་སྒྲིང་རྒྱུ་རྒྱུ་

༡ པ་སྒྲ་སྒྲིང་རྒྱུ་རྒྱུ་གི་སྒྲིང་

པ་སྒྲ་སྒྲིང་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལ་འདི་ བཀྲིས་ཆོས་སྒྲིང་རྒྱུ་ལ་ཡིག་ཚང་གི་ལྷན་ལུ་ཆགས་ཏེ་
ཡོད། རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལུ་ གཡུས་ཚན་ ༡༥༠ གི་ནང་ལུ་ མི་སྒྲིང་བས ༥༢༥༠ ནང་
བྱིས་གུང་པ་ ༥༩༩ རེ་ལས་སྒྲིང་གི་ ༥ རེ་ཅིག་ཡོད་པ་ཨིན་པས། རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
ལུ་ཡོད་པ་འེ་གནས་རེ་ཡང་།

༢ རྒྱུ་རྒྱུ་གི་གནས།

ཉིན་དུ་འེ་ཆོས་ལུགས་པ་ཚུ་གིས་འབད་བ་ཅིན་ རྒྱུ་རྒྱུ་ཟེར་ལྷ་ཆེན་དབང་ལྷན་གི་གནས་
སྒྲིང་ མཇལ་ནི་ཡོད་མི་རེ་ ཐང་ཆེན་གཡུས་ཚན་གི་ལམ་འོག་ལས་མར་ བད་དཀར་སྒྲིང་

རྒྱུ་རྒྱུ་གི་གནས།

གཡུས་ཚན་བརྒྱད་དེ་ ཏུས་ཡུན་སྐར་མ་ ༢༠ དེ་ཅིག་ཁ་མར་བལྟ་སྟེ་འགྲོམ་ད་ལྟོད་པ་
ཨིན་པས། གནས་གྲི་ཆགས་ཚུལ་དེ་ཡང་། རྒྱ་གར་དོ་མི་གི་གཡུས་ཚན་ ཏུ་ལི་ནམ་
བུར་གྲི་གདོང་ཕྱོགས་ལུ་ དོ་ཕུག་སྒྲོམ་ཅིག་གི་འོག་ལུ་ རྩེ་ལེ་ཤར་ཟེར་ ལྷ་ཆེན་དབང་ཕུག་
གི་གནས་དེ་ཆགས་ཏེ་འདུག།

གསོལ་མཆོད་ཕུལ་སའི་མཐོང་སྒྲུང་ཅིག་མཇུག་ནི་ཡོད་མི་དེ་ཁར་ རྒྱ་མིའ་བཞིན་དུ་དེ་ཁའི་
མི་སེར་ཚུ་གིས་བདག་འཛིན་འཐབ་ཐོག་ལས་ གསོལ་མཆོད་ཕུལ་དེ་ཡོད་པ་ཨིན་པས།
གནས་དེ་ནང་གི་བྲག་གྲུ་ལུ་ གསེར་དང་དངུལ་གྲི་འོད་མདངས་མ་འདྲམ་མཇུག་ནི་ཡོད་
པའི་ཁར་ ཏུང་དཀར་རང་བྱོན་ ཚོགས་བདག་སྤང་པོ་ དེ་ལས་ སྤུལ་གྲི་པགས་ཀོ་བདུལ་
བཞག་བཞག་པ་བརྩམ་ཅིག་མཇུག་ནི་འདུག། དེ་ལས་ འཕུལ་འཕུལ་སྐྱབས་ གནས་སྒྲོ་
དེ་ཁར་ སྤུལ་དཀར་པོ་གཅིག་དང་ གནག་པོ་གཅིག་ཕྱད་དེ་ཡོད་མི་དེ་ གནས་དེ་གི་གནས་
བདག་ཨིན་མ་ལས་ ཨོམ་གྲིས་སྟེ་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་དེ་ཡོད་པ་དང་། གནས་དེ་ཁར་ཐོན་
ཏེ་སྟོད་པ་མ་གཏོགས་ མི་ལུ་གཞོད་པ་བསྐྱུལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ག་ནི་ཡང་མེད་ཟེར་བཤད་པ་
ཨིན་པས། དེ་མ་ཆོད་གནས་དེ་ནང་ མཆོག་གི་ཡང་མེད་ཅུང་ བྲག་གི་ནང་ལུ་བདུད་ཅི་
འབབ་སྟེ་འདུག།

མ་གཞི་ས་གནས་དེ་ གནས་རྩ་ཅན་ཅིག་ཨིན་མ་ག་གིས་ཡང་ཤེས་རྟོགས་མེད་ཅུང་ ཚར་
ཅིག་འབདམ་ད་ རྒྱ་གར་གྲི་ས་གནས་གོ་ལ་ཟེར་ས་ལས་ ལམ་འགྲུལ་འབད་མི་ མི་
གསུམ་ས་གནས་དེ་ཁར་སྟོད་པ་ད་ ཕྱི་རུ་མེ་ཅིག་མཐོང་སྟེ་ མི་གཅིག་གིས་ མེ་གི་རྩིང་
བདའ་སྟེ་ བྲག་གི་ནང་ན་འཛུལ་ཏེ་ བྲག་གི་ནང་ན་སྟོད་པ་ད་ མེ་དེ་བྱང་ཡོད་པ་ལས་ སྤུལ་

མོ་ཅིག་གིས་ མི་དེ་གི་གཞུགས་ཁར་དཀྱིས་ཏེ་བཟུང་བཞག་ཡོད་པ་ལས་ ཁོང་གི་ཆ་
 རོགས་གཉིས་ཀྱིས་ གཡུས་ཚན་དེ་ཁའི་མི་སེར་ཚུ་ལུ་ བད་བསྐྱུལ་འབད་དེ་ དཔའ་བོ་
 དང་དཔའ་མོ་ཚུ་གིས་གསོལ་མཆོད་འབད་བའི་ཤུལ་ལས་ མི་དེ་ལོག་སྟེ་བྱག་གི་ནང་
 ལས་བཏོན་ཚུགས་ཡོད་རུང་ གཞུགས་དེ་ག་ར་མ་བཏོན་ཡོད་པ་ཨིན་པས།

དེའི་ཤུལ་ལས་ གནས་སྒོ་དེ་ནང་འཛུལ་མ་ཚུགས་པ་སྟེ་ རོང་བསུབས་བཞག་ཡོད་རུང་
 ཤུལ་ལས་ ད་ཤེས་གནས་ཀྱི་བདག་འཛིན་པ་ ལཱ་ལ་རྩ་བུར་གྱུ་རུང་གི་ གཉིད་ལམ་ནང་
 ལུ་གནས་དེ་མཇལ་ཡོད་པ་ལས་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལས་གནས་དེ་ནང་གསོལ་མཆོད་ཤུལ་
 རི་འགོ་བཅུགས་ཡོད་པ་ཨིན་པས།

དེ་སྟེ་གསོལ་མཆོད་ཤུལ་མི་དེ་གིས་ ཁོང་གི་བར་ཆད་སེལ་ནི་དང་ བྱ་བ་ལམ་འགོ་ཚུ་
 ལེགས་ཤོམ་སྟེ་ འབྱུང་དེ་ཡོད་པའི་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་དེ་ཡོད་པ་ཨིན་པས།

གསེར་དངུལ་གྱི་འོད་མདངས་ཡོད་པའི་རྩོ།

ལྷ་ཆེན་དབང་ལྷག་གི་བཞུགས་ཁང་།

བརྟན་འབྲུག་གི་དོན་འདུག།

༡ བརྟན་འབྲུག་གི་དོན་འདུག་གི་སྒོར།

བརྟན་འབྲུག་གི་དོན་འདུག་ལྟེ་བ་དེ་ བསམ་ཅེ་རྫོང་ཁག་ལས་སྤྱུ་འཁོར་ནང་ལུ་ ཀི་ལོ་མི་
ཀྲར་ ༢༥ དེ་ཅིག་གི་ས་ཁར་ཆགས་ཏེ་ཡོད། གི་དོན་འདུག་དེ་གི་དོན་འདུག་ལུ་ གཡུ་ས་ཚན་ ༤༦
དང་ མི་སྒྲོ་བས་ ༥༡༡༢ ཁྱིམ་གྲངས་ ༥༩༢ དེ་ལས་སྤྱི་དོན་ ༥ ཡོད་པ་ཨིན། གི་དོན་
འདུག་དེ་གི་དོན་འདུག་ གནས་ཁག་མ་འདྲུག་ ལེ་ཤ་ཅིག་ཡོད་མི་ལས་དང་པ་རང་།

༢ རྩོམ་ཞུར་མ་ཁན་རྒྱལ་མོ་འི་གནས།

གནས་དེ་ གི་དོན་འདུག་ལྟེ་བ་ལས་ ཀི་ལོ་མི་ཀྲར་ ༡ དེ་ཅིག་གི་ས་ཁར་ སྤྱུ་འཁོར་ལས་འོག་
ལུ་ ཞིང་གི་སྤྱུག་ན་ལུ་རང་ཆགས་ཏེ་ཡོད། སྤྱུ་འཁོར་ལས་ལྷག་ལུ་ མོ་རའི་འབྲུང་ཆུ་འི་རྒྱ་

རྩོམ་ཞུར་མ་ཁན་རྒྱལ་མོ་འི་ཁང་ཤུལ།

ཡོད་ས་ལུ་ཡང་ ད་ཅེས་ནངས་པ་མཆོད་རྟེན་ཅིག་དང་ ལྷ་ཤིང་གཅིག་མཇལ་ནི་འདུག། དེ་
ཡང་ རྩོམ་ཨར་མཁན་རྒྱལ་མོ་ཟེར་མི་དེ་ ས་གནས་དེ་ཁའི་མཁའ་འགྲོམ་ཅིག་ཨིན་མི་དེ་
དུས་རབས་ ༡༧ པ་དེ་ཅིག་ཁར་ རྒྱ་ལུགས་གཉིས་ལས་ཨིན་མི་ ཆོ་རིང་རྩོམ་གིས་ ཁོ་རང་
གནས་མེད་ས་མེད་ཕྱག་པོ་ཅིག་ཨིན་མ་སྟེ་སྤྲུབ་ཐོག་ལས་ རྩོམ་དང་གཅིག་ཁར་གཉེན་འབྲེལ་
འཐབ་སྟེ་ རྩོམ་དེ་ གསང་བའི་ཐོག་ལས་རྒྱ་ལུ་བྱིད་སོང་ཡོད་པ་ཨིན་པས། རྒྱ་ལུ་སྟོད་པ་ད་ ཆོ་
རིང་རྩོམ་གིས་ཨིན་པ་ལུ་ སྟོད་ས་ལེགས་ཤོམ་ཅིག་མེད་པ་ལས་ རྩོམ་གིས་ ཤོ་ཀྱ་ཕྱི་མར་རྩ་
མིན་འདུག ཤོ་ཀྱ་ནང་མར་ཞོར་མིན་འདུག ཁར་ན་ར་དང་ལུག་མིན་འདུག ཐེམ་པ་དྲེད་གས་
པའི་བྱ་མིན་འདུག སྟོང་གནས་པ་མེད་པར་གནས་མཐོང་མས། འོག་གཏིང་གཞི་མེད་པར་
ས་མཐོང་མས། ཁར་སྒྲོར་རུང་མེད་པར་བྱོད་མ་མཆིས། ཁར་འཁྱུ་ལུས་ཁ་ལུ་འབད་བཅིན་
ལག་པ་དལ་ཆོད་མ་ཀམ་བགྱང་སྟོད་པ་ཨིན། ཨོ་མའི་སྟེ་རྒྱ་སྟོལ་མ་ཨིན། མར་སྒྲོར་རྩེ་བ་
རྩོམ་གསལ་ཨིན། ཆོལ་ལུ་མཐུལ་ཕུལ་མ་ཨིན། ཟེར་སྤྲུབ་སྟེ་ མོ་རང་གལུས་དེ་ཁ་ལས་
བྱོག་སོང་སྟེ་ གལ་ག་རྒྱ་ཟེར་སར་སོང་སྟེ་གཡིབ་སྟེ་སྟོད་རུང་ ཁོ་གིས་ལག་པར་མཇལ་དགུ་
འབག་སྟེ་ རྩོང་བདེ་འཕྲེ་སོང་ཡོད་པ་ལས་ ཆོལ་ལུ་མཆོ་ཁ་ཟེར་སར་སྟོད་པ་ད་ མོ་ཐབས་རང་
མེད་པར་ མཆོ་དེ་ནང་མཆོངས་དགོལ་ཐོན་ཡོད་པ་ལས་ མོ་རའི་རགས་རུང་ས་ཁར་འབྱུང་ཡོད་
མི་དེ་ རྩོམ་རྒྱུར་ཡོད་པ་ ད་ཅེས་ནངས་པ་མཇལ་ནི་ཡོད་པ་ཨིན།

དེ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ རྒྱུ་དང་སྤྲུ་རོལ་རྩོམ་གིས་ ཆོལ་ལུ་མཆོ་ཁའི་གནས་ནང་གསལ་མཆོད་
ཕུལ་བར་འགྱུར་དགོ་པའི་ སྟོལ་རྩོད་ཡོད་པ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ ད་ཅེས་ནངས་པ་ཡང་ བརྟེན་
འབྲུག་གི་དེ་ལོག་གི་སྟོལ་གསལ་ཁར་ཞིང་གི་སྤྲུག་ན་ཡོད་པའི་ བྱིས་ཕུལ་ནང་ལུ་གསལ་
མཆོད་ཕུལ་དེ་ཡོད་པ་ཨིན།

༤ མོན་པ་ཨ་ཚག་ཚྲོང་།

བརྟན་འབྲུག་ཆེད་འོག་གི་ས་གནས་ གསོལ་བཏབ་སའི་གཡུས་ཚན་ཁ་ཐུག་གི་ལོ་མི་
ཀྱང་ ༦.༥ དེ་ཅིག་གི་ས་ཁར་ མོན་པ་ཨ་ཚག་གི་ཚྲོང་ཨིན་ཟེར་མི་ཅིག་ཆགས་ཏེ་འདུག།
མ་གཞི་ ཚྲོང་དེ་བདུད་ཀྱི་པོ་བྱང་ཅིག་ཨིན་མ་ལས་ དེ་ནང་གི་བདུད་དེ་ ཉེ་མ་གྱུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་
མཚོག་གིས་ བྱུང་ཤོ་རྒྱུ་ལྟེ་ དམ་ལུ་བཏགས་གནང་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་པས། གྱུ་རུ་རིན་པོ་
ཆེ་ གནས་དེ་ཁར་བྱོན་པའི་སྐབས་ཀྱི་ ཞབས་ཤེས་ཅིག་བཞག་གནང་མི་དེ་ཡང་མཇལ་ནི་
ཡོད་ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་པས། དེ་མ་ཚད་ གྱུ་རུ་མཚོག་ ཆར་པ་ལས་ཟུར་ཏེ་ བྱག་གི་ནང་ལུ་
བཞུགས་པ་ད་ ཆར་པ་མ་ཐུབ་ལས་ རྫོལ་བ་ཕྱག་གིས་འཐེན་གནང་ཡོད་མི་དེ་ཡང་ མཇལ་
ནི་ཡོད་ཟེར་སྟེ་ལོ་ ༤༢ ལངས་མི་ཨུཔ་བསྟན་འཛིན་གྱིས་བཤད་པ་ཨིན་པས།

མ་གཞི་ མོན་པ་ཨ་ཚག་གི་ཚྲོང་དེ་ རྗེ་མཁན་ཁྲི་རབས་ ༦ པ་རག་དབང་ལྷན་གྲུབ་གྱིས་
མཛད་པའི་ རྒྱལ་སྐས་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ནང་འབད་བཅིན། མོན་པ་ཨ་
ཚོག་གིས་རི་བོ་དགེ་ལུན་པ་ལུ་ མགྱ་གཏད་དེ་སྐྱབས་འཇུག་ཞུ་བའི་གཡོ་འཕྲུལ་གྱིས་
འབངས་གྱིས་རྒྱལ་པོ་ལུ་དོ་འགན་པའི་དཔེ་བཅུམ་ ལུབ་རྩ་ལིང་ཚྲོང་ལས་རི་ལོག་པ་ལས་
བརྟན་ཏེ་ གཞུང་ལས་མགོན་གཉེར་རྫོང་ལེགས་པ་དཔུང་དང་བཅས་པར་བཏང་སྟེ་ ཡུན་མ་
འགྲངས་པར་ ཕྱག་མཛོད་པ་ཨུལ་ཡང་ དེ་གི་རྒྱབ་དཔུང་སྟེ་གནང་སྐབས་ སྟེ་པ་མི་འགྱུར་
བརྟན་པ་གིས་ གྲུ་ཚད་གི་རྗེ་མཁན་ཁྲི་རབས་གཉིས་པ་ བསོད་ནམས་འོད་ཟེར་ལུ་ ལུབ་
ཕྱོགས་ཀྱི་མོན་པ་རྩུ་གིས་ ང་བཅས་རའི་བསྟན་སྲིད་ལུ་ གཞོད་འགལ་སྟོམ་ཡོད་པ་ལས་
དྲག་པའི་མཛོན་སྦྱོང་གི་རྟགས་ འཕྲལ་དང་སྦྱར་དུ་གནང་ཐབས་མཛོད་དགོ་པའི་ཞུ་བ་
ཕུལ་ལུག།

དེལས་ རྒྱལ་སྤུས་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་ ཁོང་ནགས་ཚལ་ནང་ན་གནས་མི་ ཁྱི་
 ཅུང་ཤ་མེད་སྒོ་མེད་བཟུམ་རེ་རེ་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་ ང་བཅས་དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པ་ མཐུ་
 སྟོབས་ཀྱི་ཕལ་ཤུགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱ་ཁུང་སྟོམ་ལུ་ བརྟན་བཙུག་ཀྱི་དོ་འབྲུག་
 འབད་ནིའི་དམིགས་གཏད་བསྐྱེད་པ་ཙམ་ལུ་ མཛོན་སྟོད་རྫས་སྤྱབ་ཀྱི་དམིགས་གཏད་
 བཙུག་བསྐྱལ་སོགས་མ་འབད་རུང་ དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་བཀའ་སྲུང་དེ་ཚུ་གིས་ ཁོ་
 མོན་པ་ཨ་ཚོག་ ལཱ་པའི་ལམ་ལུ་གཏང་མ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པའི་ ཐག་ཚད་ཚུགས་པ་ལས་ ས་
 རྒྱས་མེད་ཀྱི་ལུང་པར་ དམག་དཔུང་གཏང་པ་ཅིན་རང་གི་འབངས་འཁོར་ལུ་ཡང་ གཟན་
 རྒྱ་ཆེ་བར་འགྱུར་སྲིད་ནི་ཨིན་པས། སྐབས་ཐོག་དམག་དཔུང་རང་མ་བཅུགས་རུང་དྲག་
 འོང་ཟེར་མཚོ་བསམ་བཏང་མས་ཟེར་གསུངས་ཅུག།

དེ་ལུ་སྒྲེ་པ་གིས་ དོན་ལུ་དེ་སྒྲེ་ཨིན་མ་སྤྲུགས་བདེན་རུང་ འཕལ་ཁོ་སྤང་རུང་རུང་ རྒྱབ་
 རྟེན་རི་བོ་དགེ་ལྷན་པོ་བྱང་པའི་གཡོ་འབྲུལ་གྱིས་ ནམ་སྤྲུགས་ལུ་དཀའ་ངལ་ག་ཅི་བཟུམ་
 འགྱུར་ནི་ཨིན་ན་མི་ཤེས་པས། རྒྱ་མཚན་དེལས་བརྟེན་ཏེ་ དུག་གི་ཤིང་རྒྱུ་ལས་ཙུ་
 མེད་བཟོ་བ་ཅིན་དྲག་འོང་ཟེར་ཞུ་སྟེ་ མགོན་པོ་སྤུམ་དཔལ་ ལས་མགོན་སྒྲེ་བརྒྱད་དེགས་
 པའི་ཚོགས་དང་བཅས་པ་ དེ་ཚུ་གི་གཏོར་བསྐྱོག་ཆེན་མོ་མཛད་གནང་བཅུག་ཅུག།

དེལས་ཡུན་མ་རིང་བར་ ཅུབ་སྟོགས་རྒྱ་ཡིང་རྫོང་ཕྱག་ལུ་བཞེས་སྟེ་ མོན་སྒྲེ་མ་རུངས་
 པ་ག་ར་ མངའ་འོག་ལུ་བསྐྱས་ཏེ་ ཨ་ཚོག་གི་མགོ་ལག་འབག་འོང་སྟེ་ དར་འཕྱར་གྱི་
 གཏམ་སྟན་གྲགས་འབྱོར་ལས་ ཁོ་རའི་ཀུན་སྟོང་དང་བྱ་སྟོད་དན་པའི་ལཱ་དང་བྱ་བ་
 གིས་ དེ་བཟུམ་སྤྲུག་དགོ་པ་ཤར་ལས་ སྤྱིང་རྩེ་བའི་ཡུལ་ལུ་གྲུར་ཡོད་ཟེར་གསུངས་སྟེ་

བསྐྱོན་གྱིས་རྗེས་སུ་བབྱུང་སྟེ་ ཆོས་སྤང་གི་ཚོགས་ལུ་ཡང་ གཏང་རག་བསྐྱང་གསོ་
རྒྱས་པར་མཛད་གནང་ཡོད། ཟེར་བཀོད་དེ་ཡོད་དོ་བབྱུང་སྟེ་ཨིན།

ཏུབ་རྩལིང་རྫོང་དེ་ ཏུས་རབས་ ༡༧ པར་རྒྱལ་སྤྱི་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱབས་ལུ་
དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་ཕྱག་ལུ་རྒྱུད་ཡོད་རུང་ མཁན་གྱི་ ༢༥ པ་ སྤྱི་ལོ་སྟོ་རི་རྗེ་ཤེས་རབ་
རྒྱལ་མཆོན་ (༡༧༧༢-༡༨༤༤) གྱི་སྟོབ་མ་ རབ་བྱུང་གི་གནས་བརྟན་ སངས་རྒྱས་
རྒྱ་མཆོད་སྐྱབས་ལུ་ཤོར་ཡོད་ལུགས་ སྟོ་འབྲུག་ཆོས་འབྱུང་ནང་ལུ་བཀོད་དེ་འདུག།

རག་རྒྱུན་ཅིག་ལས་འབད་བཅིན་ མོན་པ་ཨ་ཆོག་གིས་ གཞུང་འཛིན་སྟེ་པ་ལུ་ འབྲུལ་
བ་མཐོ་ཤོས་ལུ་བའི་བྱིན་འབྲུལ་ལུ་ སྤྱི་ལོ་གཡུས་རྒྱ་སྐར་ལས་ ཨ་རག་སྤིད་ཐལ་རྩི་
སྤྱན་ཆག་ཉིས་ ར་བངས་པར་བཏང་བརྟུ་བཏབ་སྟེ་ བད་རྒྱལ་པའི་རྩལ་བཟོ་སྟེ་ བཀོད་ས་
ཏུག། དེ་ལས་བརྟན་ཏེ་ ད་རེས་ནངས་པར་ སྤྱི་ལོ་རྫོང་ནང་གཏོར་རྒྱགས་ཀྱི་སྐྱབས་ལུ་ བད་
རྒྱལ་ད་ ཨ་རག་སྤིད་ཐལ་རྩི་ཁ་ལྷིག་ལྷུགས་ཡོད་པའི་དཔེ་སྟེ་ བད་རྒྱལ་ནི་འམ་སྟོལ་
ཡང་ཡོད་པ་ཨིན་པས། བད་ཀྱི་ཆོག་དེ་ཡང་ ཐང་པ་སྤྱི་ལོ་ཐང་གི་སྤྱུག་ནང་ལུ། །ང་ཨ་རག་
སྤི་ཐལ་འབྲུག་རྒྱལ་ང་། །ཁྱོད་ཨ་ཆོག་ཟེར་བ་ད་ཆོད་ཅིང་། །ང་ཨ་རག་ཟེར་བ་ད་རྒྱལ་ཡི།
ཟེར་སྐབ་སྟོལ་བྱུང་ཏུག།

༥ རྫོང་གསར་རྫོང་།

རྫོང་གསར་རྫོང་དེ་ རྫོང་གསར་གཡུས་ཆོན་གྱི་ཞིང་གི་མཐའ་མར་ རྫོང་ཤུལ་ཅིག་མཇལ་ནི་
ཡོད་མི་འདི་ ཉེ་མ་འབད་བཅིན་ མདོ་སྤྱུགས་ཆོས་སྤྱི་ཟེར་སྐབ་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་པས། དེ་

མདོ་སྐྱུག་ཆོས་སྤྱི་ཚོང་གི་ལུང་།

ཡང་ སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༢ ལུ་ རྒྱལ་ཁྲིམས་བརྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་སྤྱི་ དཔེས་ལུང་ཡོད་
པའི་ ཚོང་གསར་ཚོང་དེ་ རྒྱལ་རྒྱ་ལི་ཁའི་དགུན་ས་བཟུམ་ཅིག་སྤྱི་བཞེངས་ཡོད་པ་ཨིན་
པས། ལུང་ལས་ཀ་ལི་ཕུའི་རྒྱལ་རྒྱ་ལི་ཁའི་ཚོང་དེ་ རྒྱ་ལོག་ལུ་ཚུད་པ་ལས་ དེའི་ཆབ་སྤྱི་
ཚོང་གསར་ཚོང་གི་ཚོང་དཔོན་ཡང་ སྤྱད་ས་ཐང་ཁ་ལས་བསྐྱོས་ཞིན་མ་ལས་ ཁྲལ་ཚུ་ཡང་དེ་
ནང་བཏབ་སྟེ་ མིང་ཡང་ མདོ་སྐྱུག་ཆོས་སྤྱི་ཐེར་བཏགས་གནང་ཅུག། ཨིན་ཅུང་ ཚོང་
དེགས་རབ་སྤྱི་བཞེངས་ཡོད་པ་ལས་ མང་ཤོས་ཀྱིས་ཚོང་གསར་ཚོང་ཐེར་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་
ཡོད་པ་ཨིན་པས།

སྟོ་འབྲུག་ཆོས་འབྲུང་ནང་བཀོད་དོ་བཟུམ་འབད་བ་ཅིན་ སྒོ་རི་རྩེ་ ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་
(༡༩༩༢-༡༩༩༤) གྱི་སྒོ་བ་མ་ རྒྱ་ལི་འཛིན་ལུ་གནས་བརྟན་ སངས་རྒྱས་རྒྱ་
མཚོས་ཀྱང་ རྒྱ་ལི་ཤོར་བའི་རྒྱུན་ལས་ ཉད་ལུང་ཏུ་ཁྱུང་དགོན་པར་གདན་ས་བཏབ་སྟེ་

བཞུགས་པ་ལས་ཟེར་བཀོད་མི་དང་འབྲེལ་བ་ཅིན་ རྒྱ་ལིང་རྫོང་ཤོར་བའི་འཕྲོ་ལས་ གདན་
ས་དེ་ཁར་ཆགས་པ་ལས་བརྟེན་ཏེ་མིང་ཡང་ དེ་སྤེ་བཏགས་པ་ཨིན་པའི་ཚོད་འོང་ནི་ཨིན་
པས།

༤ བིརྟུའི་མཆོ།

བིརྟུའི་མཆོ་དེ་ གེད་འོག་ཉེ་བ་ལས་ ལྷུ་མ་འཁོར་ནང་ལུ་ ཀེ་ལོ་མི་ཀྱར་ ༤,༥ དེ་ཅིག་
འགྲོ་སྟེ་ དེ་ཁ་ལས་ ཀར་ཐང་སྤེ་དུས་ཡུན་སྐར་མ་ ༢༠ དེ་ཅིག་འགྲོ་མ་དེ་ལྟོད་པ་ཨིན་
པས། མཆོ་དེ་ལུ་ དེ་ཁའི་མི་སེར་ཚུ་གིས་འབད་བ་ཅིན་ རྒྱུད་པོག་རི་ ཟེར་སྐྱབ་དེ་ཡོད་པ་ད་
དེ་བཟུམ་མའི་བྱ་པོ་དེ་མཆོ་དང་ རགས་ཅུང་མཆོ་ བུམ་མཆོ་ལ་སོགས་པའི་ མཆོ་ ༡༠༤
དེ་ཅིག་ དེའི་རི་བདའ་སྟེ་མཇལ་ནི་ཡོད་ཟེར་ཨིན་པས། མཆོ་དེ་གསོལ་མཆོད་ཐུལ་ཐོག་
ལས་ གཙང་སྐྱབ་བརྟེན་ཏེ་ སྟོན་ལམ་བཏབ་པ་ཅིན་ རྟགས་མཆོན་བཟང་ལྷ་མ་འདུམ་སྟོན་
དེ་ཡོད་པ་ལས་ གཡུས་དེ་ནང་ལུ་ ལོ་ཐོག་ལེགས་ནི་དང་ བཟང་པོའི་རྟགས་མཆོན་འབྱུང་

བིརྟུའི་མཆོ།

ནི་ཨིན་པ་ཅིན་ མཚོ་དེ་ཁ་གང་སྟེ་མཇལ་དེ་ཡོད་པ་དང་ རྟགས་མཚན་དན་པ་འབྱུང་ནི་ཨིན་
པ་ཅིན་ མཚོ་དེ་ཁ་གྲི་སྟེ་འོང་མ་ལས་ མཚོ་དེ་ལུ་དད་པ་བསྐྱེད་དེ་མཇལ་བ་ཅིན་དངོས་གྲུབ་
གནད་དེ་ཡོད་པ་ཨིན་ཟེར་ བརྟན་འབྲུག་གི་པོ་པཎྌ་དབང་ཕུག་གིས་བཤད་པ་ཨིན་པས།

༢ དག་སྟོང་མ་དཔལ་མའི་གྲུབ་ཆ།

བསམ་ཅི་ལས་དང་ཕུའི་ལས་ རྒྱུ་མཐའ་མ་བདེ་འཕྲུ་འགྲོ་ཤ་ད་ དག་སྟོང་མ་དཔལ་མོ་
གིས་རྩི་ཕུང་སྟོང་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ལས་ རོང་རྒྱ་འབབ་སྟེ་འགག་དོག་དྲགས་ལས་མ་
ཐལ་བར་ ཕུག་གཉིས་ཀྱིས་རྩི་ཕུང་གཉིས་པར་དང་རྒྱུ་འཕུལ་ཏེ་ལམ་སྟོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་
དང་། འདི་ཁ་ལས་ཡར་འགྲོ་ཤ་ད་ ལམ་གྱི་ལྷག་ལུ་ དག་སྟོང་མ་དཔལ་མའི་གྲུབ་ཆ་ཨིན་
ཟེར་མི་ཅིག་མཇལ་ནི་ཡོད་ཟེར་ཨིན་པས།

པར་བྱང་སྟོན་ཆོག།

རྟེན་མཆོག་སྟོན་ལྟེངས་ལྟ་ཡི་ཞིང་ཁམས་འདི། །བརྟེན་པ་ཡེ་ཤེས་ལྟ་ཡི་བད་རྟགས་
ཀུན། །གཟི་བྱིན་དངོས་སུ་འཕྲོས་འདྲ་དག་པའི་གནས། །རྩ་ཡབ་དཔལ་རིག་ཉིས་པར་
ཡོངས་སུ་གྲགས། །མཆོན་བྱ་སྟུ་གསུམ་ཡེ་ཤེས་ལྟ་ཡི་དངོས། །མཆོན་བྱེད་ཅིང་ཡང་
སྒྲུང་བའི་སྟུ་མའི་འཕུལ། །གཉིས་མེད་རང་རིག་རྩལ་དུ་རོལ་པའི། །དད་ཅན་རྣམས་ལ་
མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ།

གང་དག་དངོས་སུ་མཇུག་བའི་སྐལ་དབེན་ཡང་། །དང་བའི་དད་པ་ལན་གཅིག་སྐྱེས་ཅམ་
གྱིས། །ཆོར་བས་ལས་ཀྱི་སྤྲིག་སྒྲིབ་བྱང་བ་དང་། །དངོས་གྲུབ་སྟུ་རེ་ཐོབ་པར་རྒྱལ་བས་
གསུངས། །དེ་བྱིར་ནང་ལྟན་སྟོལ་འཛིན་ལས་ཁུངས་ཀྱི། །ཅ་རྟེང་འཛིན་སྟོང་ལྟག་བསམ་
རྣམ་དག་གིས། །འབྲུག་གི་གནས་ཡིག་ལམ་སྟོན་བཟང་པོ་འདི། །དད་ལྡན་པོ་མོ་ཡོངས་
ཀྱི་དོན་དུ་བཀོད།

འོན་ཀྱང་མ་དག་འོར་འཁུལ་ཆ་སྤིད་ན། །མཁས་དབང་མཁའ་ལྟན་ལྟ་ཡོངས་ལ་མཐོལ་
བཤགས་ནས། །རྣམ་དཀར་དགེ་བའི་དངོས་པོ་ཅི་མཆིས་པ། །མར་གྱུར་འགོ་ལ་པན་
བདེའི་རྒྱ་ཅུ་སྟོན། །ལྟག་པར་དཔལ་ལྟན་འབྲུག་པའི་རྒྱལ་ཁབ་འདིའི། །སྤྱི་ལོར་མི་དབང་
མངའ་བདག་ཡབ་སྲས་གཉིས། །སྟུ་ཆོ་བརྟན་ཏེ་མངའ་ཐང་དར་རྒྱས་ནས། །རྒྱལ་ཁབ་
བདེ་སྦྱིད་ཡུན་དུ་གནས་གྱུར་ཅིག །སུ་ཐ་མཁྱལ་མ། ॥